

PLA DE TRANSICIÓ DE L'EDUCACIÓ PRIMÀRIA
DELS CENTRES CEIP RAFAEL JUAN VIDAL I
CEIP BONAVISTA A L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
OBLIGATÒRIA DE L'IES POU CLAR

CONTEXTUALITZACIÓ

- **L'IES POU CLAR**

L'IES Pou Clar d'Ontinyent és un centre públic aconfessional depenent de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana.

Es tracta d'un edifici de nova construcció situat a l'Avinguda Vicent Gironés del Barri de Sant Rafel de la ciutat d'Ontinyent, on es realitzen estudis d'Educació Secundària Obligatòria, Programa de Qualificació Professional Inicial, Batxillerat i Cicles Formatius. Des del curs 2008-2009 també és Aulari de l'Escola Oficial d'Idiomes, depenent d'Alzira. Actualment l'institut és la seu comarcal de tots els exàmens de la **Junta Qualificadora de Coneixements en Valencià**, que se celebren durant quatre dissabtes pel matí del mes de juny i de novembre, així com de les **Proves d'Accés a la Universitat**, realitzats durant tres dies de la segona setmana de juny. Té el seu origen en l'antic Institut de Formació Professional "**San Juan Bosco**", que estava ubicat a la Plaça de la Coronació, del qual ha heretat l'assignació dels Cicles de les Famílies d'Instal·lació i Manteniment i d'Edificació i Obra Civil.

Com a nou IES, entrà en funcionament el curs 2004-2005 amb l'adscripció dels alumnes dels Col·legis Públics **Bonavista** i **Rafael Juan Vidal**, molt propers dins del mateix barri.

En els grups d'ESO, PQPI i Batxiller, el municipi del qual provenen els nostres alumnes és Ontinyent, però en els Cicles Formatius també hi ha una part de l'alumnat que es trasllada des d'altres poblacions veïnes com ara Aiello de Malferit, Albaida, Benigànim, Canals, Concentaina, L'Olleria o Muro d'Alcoi.

L'avinguda Vicent Gironés, on està situat l'IES Pou Clar, es localitza al nord de la ciutat d'Ontinyent, al Barri de Sant Rafael, el qual està delimitat pel llit fluvial del riu "Clariano". Els orígens d'este barri cal buscar-los a la meitat del segle passat, partint de l'antic cementeri que es transforma en Església Parroquial. La construcció de nous ponts, sobretot el de Santa Maria, afavoriren les comunicacions i el creixement del poble per esta zona, estimulat per la prosperitat d'una indústria tèxtil que hi propicià l'arribada de treballadors immigrants de procedència castellana i andalusa, molt ben

integrats culturalment i lingüística en l'actualitat. És una zona valencianoparlant: un 90 % de la població entén el valencià i el parla el 65 %. L'augment dels serveis públics i comercials que s'ofereixen a la barriada ha facilitat l'edificació al seu voltant de noves finques i vivendes unifamiliars, les quals atrauen una població de classe mitjana (funcionaris, autònoms, xicotets empresaris). Els plans urbanístics que hi havia en marxa preveien un ritme continuat d'expansió en un futur proper.

- **EL CEIP RAFAEL JUAN VIDAL**

El CEIP "Rafael Juan Vidal" es troba al barri de Sant Rafael d'Ontinyent. Aquest barri està format majoritàriament per assalariats, els quals es dediquen principalment al tèxtil, i a la construcció, amb un índex d'atur considerable.

Aquest centre va ser construït a l'any 1991. Es troba ubicat en una zona de fàcil accés, rodejat de natura, amb un pàrking ampli i sense sorolls ni barreres arquitectòniques (ascensor, rampes...) Hi ha dues etapes educatives: E. Infantil i E. Primària, distribuïdes en 3 unitats d'infantil i 8 de primària.

A més del professorat d'Infantil i Primària compta amb especialistes de Música, anglès, ed. Física, pedagogia terapèutica, audició i llenguatge, i ofereix l'atenció del Gabinet Psicopedagògic Municipal amb un psicòleg.

La relació amb les famílies s'estableix principalment a través de l'AMPA que participa i dona suport a les principals tasques educatives.

Actualment, al curs 2011/2012, el Centre té una matrícula de 214 alumnes, dels quals 76 són immigrants, és a dir el 35.5 %. Però, a més a més, cal destacar que d'aquest nombre, hi ha 77 alumnes, que procedeixen de fora del barri; el seu domicili es troba a altres barris del poble lluny dels centres d'influència del seu domicili. Aquests alumnes es beneficien del Transport escolar i, si els pertoca, del Menjador escolar.

Tradicionalment el valencià ha estat la llengua pròpia de relació entre els habitants d'Ontinyent i els dels pobles del voltant. Actualment, hi ha hagut un augment considerable d'immigrants de nacionalitats molt diverses (romanesos, marroquins, equatorians, colombians, hongaresos, anglesos,...) i aquesta situació està canviant. El centre presenta un programa d'incorporació progressiva al valencià (PIP) i fa grans

esforços per l'ensenyament del valencià. Entre els recursos que compta està l'aula de compensatòria amb un professor/a.

L'esforç, la tolerància, l'aprenentatge constant, la comunicació família-escola, la preocupació per un món sostenible... són valors que defineixen la nostra tasca diària.

El nostre Centre és un lloc obert a tots, preocupat per educar ciutadans per a viure al segle XXI.

- **EL CEIP BONAVISTA**

Per a fer una anàlisi del nostre Centre, és molt important estudiar les característiques físiques i socials que envolten al CEIP BONAVISTA. La ubicació del col·legi compta amb l'element positiu de ser una zona de l'extraradi no massa transitada, aïllada del casc urbà i del trànsit; confrontada amb zones verdes que permeten un millor nombre d'experiències vivencials, el que reforça positivament els aprenentatges.

És una escola de dues línies. Comptem amb 18 unitats, 6 d'infantil i 12 de primària, amb una matrícula de 417 alumnes en el present curs 2011-2012. Des de l'any 1984 desenvolupem el programa d'ensenyament en valencià (PEV) i des del curs 1998 s'incorpora al PEBE, programa d'ensenyament bilingüe enriquit.

La majoria de l'alumnat és del barri de Sant Rafael, encara que també trobem alumnat de la població dispersa o del camp. És l'únic centre d'Educació Infantil i Primària al barri amb l'oferta d'ensenyament en valencià, incrementant-se amb altre alumnat de les zones perifèriques a la demarcació del barri que sol·liciten aquest programa i no troben plaça al seu centre de referència.

Són 103 els casos avaluats i diagnosticats d'alumnes amb necessitats educatives especials o que presenten alguna dificultat en el procés d'ensenyança aprenentatge incloent l'alumnat amb necessitats de compensació educativa. Estan atesos per l'especialista de PT, l'especialista d'Audició i llenguatge, i la psicòloga del Gabinet Municipal. L'alumnat amb necessitats de compensació educativa és atès mitjançant un horari de suport organitzat al centre, perquè aquest curs no comptem amb un recurs específic. Amb tota aquesta diversitat, l'alumnat conviu i ha d'aprendre a conviure amb tolerància i respecte. Aquest aspecte també serà una de les prioritats a treballar i continuar desenvolupant i portant a la pràctica el nostre Pla de Convivència.

INTRODUCCIÓ

El pas d'una etapa a l'altra provoca canvis importants en el context i en l'orientació de la formació, els quals afecten de manera especial els alumnes i les seves famílies. Són aspectes socials i emotius realment importants: companys i professorat nou, dinàmiques de relació diferents i també canvis metodològics, de criteris d'avaluació, d'horaris i d'hàbits escolars. Es presenten noves expectatives carregades d'incertesa que neguitegen en un moment especialment ja complicat com és l'adolescència. Però, des d'una perspectiva positiva i amb la planificació adequada, l'adaptació a aquests canvis pot esdevenir formativa, entenent-los com una oportunitat d'aprenentatge i creixement.

Segons diversos estudis, els canvis més importants del pas de la primària a la secundària són els següents:

- Tendència a una disminució de la seguretat personal davant d'un ambient nou i d'una exigència acadèmica diferent que requereix un temps d'adaptació.
 - Grans canvis en les relacions socials. Canvien els companys que durant nou anys els han acompanyat. El grup de referència es desfà i s'obren noves perspectives, noves "cultures juvenils".
 - Canvia la metodologia. Tenen major pes les exposicions del professorat, es fa necessari la presa d'apuntes, el treball després de les classes, un esforç personal més autònom. La distribució horària setmanal obliga una major planificació del temps personal de treball i estudi.
 - Les relacions amb els professors també canvien. El nombre d'especialistes és més gran a secundària, fet que comporta una departamentalització més accentuada de les matèries. La tutorització queda molt més delimitada. La relació família-professor també es transforma, el contacte és més acadèmic i formal.
 - I evidentment l'entorn també canvia: l'edifici, l'ambient de les aules, les normes... Res li sembla el mateix a l'adolescent que ha deixat l'escola per anar a "l'institut".
- El present document pretén articular una sèrie de mesures col·lectives per a garantir la continuïtat entre les dues etapes i afavorir l'adaptació de l'alumnat al nou centre.
-

CONSTITUCIÓ DELS EQUIPS DE TRANSICIÓ

En el primer trimestre els CEIPs i l'IES es posaran en contacte per nomenar els membres que conformaran l'equip de transició, així com la distribució de les diverses comissions de treball. Els equips directius dinamitzaran les reunions entre els professors i vetllaran perquè l'intercanvi d'informació siga fluït.

Les possibles comissions són les següents:

- Comissió de coordinació de tutors: formada pels tutors de 6é de les escoles, els tutors de 1r d'ESO, el coordinador d'ESO, el departament d'orientació i la direcció d'estudis de l'IES.
- Comissió de coordinació per al tractament de l'alumnat amb NEE: formada pels orientadors i Professorat de Pedagogia Terapèutica de primària i secundària.
- Comissió de coordinació de matèries: Caps dels departaments didàctiques d'ESO, professorat de primària de les distintes matèries, departaments d'orientació i direccions d'estudis de primària i secundària.
- Comissió del pla d'acollida: direccions d'estudis i departaments d'orientació de primària i secundària.
- Comissió de convivència: departaments d'orientació i direccions d'estudis de primària i secundària.

BLOCS D'ACTUACIÓ

És imprescindible articular una estratègia col·laborativa entre els diferents sectors de la comunitat educativa per tal de transformar aquests canvis en oportunitats, donant coherència i continuïtat a l'educació bàsica.

Es tracta d'impulsar una coordinació efectiva i sistemàtica, tant pel que fa als aspectes relatius al coneixement de l'alumnat com dels aspectes relatius al desenvolupament del currículum. El nou marc curricular, basat en un enfocament competencial pot ser una oportunitat per tractar d'establir la coherència metodològica entre les dues etapes.

Articularem les mesures en tres grans bloc:

1.- L'acompanyament de l'alumne en la transició, des del final de l'etapa, acollida en el nou centre i acompanyament durant el primer any.

2.- El traspàs d'informació i la coordinació en aspectes administratius i d'escolarització.

3.- El treball col·laboratiu entre equips docents per assegurar la coherència i continuïtat curricular i metodològica.

1. –ACOMPANYAMENT DE L'ALUMNE EN LA TRANSICIÓ

És necessari exercir un acompanyament abans, durant i després de la incorporació. En aquest procés no es pot oblidar la participació de les famílies que ha d'assegurar la continuïtat i donar suport als xiquets i xiquetes.

Especial rellevància té el disseny d'un **Pla d'Acollida**, que estarà planificat entre els nostres tres centres i que ha de contemplar mesures prèvies de familiarització amb el nou context, el professorat i els companys que acolliran els alumnes i les seues famílies. És en aquesta fase prèvia on s'eliminaran els possibles temors i es crearà un sentiment de seguretat. Activitats conjuntes, escolars i extraescolars, esportives, ús d'instal·lacions comunes..., contribuiran al coneixement i confiança mútues.

COMISSIÓ DEL PLA D'ACOLLIDA DELS CENTRES DE PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA

Aquesta comissió s'encarregarà de coordinar les actuacions del pla d'acollida: programació de visites al centre de l'alumnat i les famílies, procés de preinscripció i orientació acadèmica, disseny d'activitats conjuntes...

COMPOSICIÓ: la formaran els Equips Directius i els departaments d'orientació de l'IES i dels centres de primària.

CALENDARI:

-Abans de la data en què s'ha de fer oficialment la preinscripció al centre de secundària, l'IES POU CLAR es posarà en contacte amb els equips directius dels centres de primària per configurar un calendari de visites de l'alumnat i les famílies al centre.

Els tutors i tutores de 6é de primària del Rafael Juan Vidal i del Bonavista acompanyaran els alumnes al centre en la data acordada. En aquesta primera reunió se'ls farà una aproximació a les característiques organitzatives de l'institut, se'ls mostrarà les instal·lacions i se'ls explicarà l'estructura dels estudis del primer cicle d'ESO, amb les assignatures optatives del primer curs i responent a les preguntes de l'alumnat.

-L'institut també enviarà als centres de primària la convocatòria de la reunió amb les famílies. Amb aquesta reunió conjunta, el director, el cap d'estudis i l'orientador de l'IES explicaran les característiques de la nova etapa educativa, així com les característiques evolutives de l'alumnat. Es farà una visita per les instal·lacions del centre i s'explicarà amb deteniment el full de preinscripció de l'alumnat, parant especial atenció a l'estructura curricular i l'oferta d'optativitat del primer curs.

-Al final del segon trimestre, aprofitant les jornades culturals, l'institut convidarà l'alumnat de 6é a participar en una activitat conjunta amb l'alumnat de primer d'ESO. Amb aquesta col·laboració es pretén oferir el nou alumnat un context lúdic per conèixer el centre i per facilitar la integració amb l'alumnat que compartirà amb ells el primer cicle.

-Durant les primeres setmanes del mes de maig, l'institut concertarà una cita amb les dues escoles per explicar als alumnes de 6é l'oferta optativa del curs vinent i donar instruccions per emplenar el full de preinscripció.

2.-TRASPÀS D'INFORMACIÓ I COORDINACIÓ EN ASPECTES ADMINISTRATIUS I D'ESCOLARITZACIÓ.

Fa anys que els centres tenen establerts protocols de traspàs d'informació: reunions informatives amb pares i alumnes, jornades de portes obertes, reunions entre tutors, caps d'estudi i coordinadors...amb la col·laboració dels serveis educatius.

És important fer el seguiment del procés d'escolarització als centres de secundària per

detectar i prendre mesures en els possibles casos d'abandonament. En alguns moments, fins i tot, caldrà la col·laboració d'altres agents socials.

Al mes de febrer i segons els requeriments de la normativa vigent, per poder realitzar la sol·licitud de recursos complementaris per l'alumnat amb NEE, s'estableix el primer contacte i coordinació entre l'IES i els CEIPS, per transmetre un primer informe de necessitats.

COMISSIÓ DE TUTORS DELS CENTRES DE PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA

Aquesta comissió serà la responsable d'elaborar el procés i calendari de traspàs d'informació individual dels alumnes, tant aquells que són de NEE com de la resta.

COMPOSICIÓ : La formaran els professors tutors de 6é i els professors tutors de 1r d'ESO (des del moment en que siguin designats per a tal funció) , el cap d'estudis i l'orientador de l'IES .

CALENDARI:

-Durant el mes de juny, una vegada realitzada l'avaluació final, es mantindrà un reunió entre els tutors de 6é de cada una de les escoles adscrites i els membres de la comissió de l'IES, als centres de primària, per recollir informació sobre els alumnes que passen a primer d'ESO.

-Durant la primera quinzena de setembre, una vegada acabat el període de matrícula , la direcció de l'IES sol·licitarà per escrit a la direcció del centres de primària la documentació individual del alumnes matriculats : historial acadèmic d'educació primària, informe d'aprenentatge de primària i, si s'escau, l' informe psicopedagògic, i adaptacions curriculars d'aquells alumnes que ho hagen requerit.

ACTUACIONS I FUNCIONAMENT

-A la reunió del mes de juny es pretén recollir , mitjançant el comentari verbal individual , la màxima informació possible de la generalitat dels alumnes per tenir el màxim d'informació individual dels mateixos sobre el desenvolupament personal i educatiu .

- Nivell general de competències en les distintes àrees; estil d'aprenentatge, motivacions i interessos, adaptació al grup i interaccions amb els companys, hàbits de treball.

- Aspectes relatius al context personal, familiar i social: aspectes que poden influir en el seu desenvolupament, col·laboració familiar, si hi ha alguna malaltia, assistència,..

- A la primera quinzena de setembre el centre de secundària sol·licita la informació formal escrita del alumnes matriculats, a saber: historial acadèmic d'educació primària, informe d'aprenentatge de primària , i si s'escau, l' informe psicopedagògic, i adaptacions curriculars d'aquells alumnes que ho hagen requerit.

-Amb la major agilitat possible ,a ser possible abans de finalitzar el mes de setembre, el centre de primària envia la documentació dels alumnes que canvien de centre a l'IES .

3.-TREBALL COL-LABORATIU ENTRE EQUIPS DOCENTS PER ASSEGURAR LA COHERÈNCIA I CONTINUÏTAT CURRICULAR

No es tracta només d'una planificació curricular d'objectius, continguts i criteris d'avaluació més o menys seqüenciats. Es tracta d'establir ponts que apropin cultures professionals diferents, fet que implica qüestionar la fragmentació, les estructures organitzatives, els mecanismes de participació, la relació i la comunicació. S'ha de revisar les maneres d'intervenció docent. Cal donar protagonisme a l'alumnat en la construcció dels seus aprenentatges i en la reorientació del rol del professorat en aquest procés, tot reconeixent els diferents estils d'aprenentatge, la relació del coneixement amb les vivències i contextos dels aprenents; la naturalesa social i emocional de l'aprenentatge. En definitiva, establir xarxes col·laboratives permanents entre col·lectius professionals.

COMPOSICIÓ: La formaran els caps de departament d'ESO, els professors de les distintes àrees de 6é dels centres de primària, el coordinador d'ESO, la direcció d'estudis d'ESO i primària i departaments d'orientació.

CALENDARI:

- Al llarg del mes de juliol l'equip directiu de l'IES confeccionarà els grups de primer d'ESO atenent a les observacions dels tutors de 6é i a les pròpies opcions de l'alumnat. Els professors de les diferents àrees de primària facilitaran al centre de secundària informació sobre el contingut de les proves finals d'avaluació.

-Durant les primeres setmanes del mes de setembre, prèviament a l'inici de les classes de secundària, els equips educatius dels diferents grups de primer d'ESO tindran una avaluació inicial en la qual els responsables d'orientació, coordinador d'ESO i direcció d'estudis els informaran sobre els estils d'aprenentatge i grau de consecució dels objectius dels diferents alumnes. S'indicaran també les NEEs que pugueren observar-se. A més, el coordinador de secundària donarà unes pautes per garantir un cert grau de continuïtat en els processos d'ensenyament d'aprenentatge: lliurament de treballs, material recomanat, agrupaments dins l'aula...

- Durant la primera avaluació els equips educatius de primer d'ESO faran un informe sobre el **nivell competencial de l'alumnat de primer d'ESO en cada assignatura i per escoles de procedència**. Aquestes dades ens serviran per començar a treballar en l'avaluació i adequació del projecte curricular de primària i secundària per tractar d'establir ponts coherents entre les dues etapes. Per a fer aquesta avaluació inicial, els diferents departaments elaboraran les proves de nivell inicials, tenint en consideració les proves finals de 6é de les escoles.

- Al llarg del curs es mantindran distintes reunions entre els caps dels departaments didàctics de l'IES i els responsables d'impulsar les distintes àrees de 6é. En aquestes reunions, que es faran sempre dins l'horari lectiu del professorat, es revisaran les programacions didàctiques de 6é i 1r d'ESO, s'analitzaran els estils d'ensenyament, així com les diferents proves d'avaluació de les diverses assignatures, i es treballarà cap a una convergència curricular. Les conclusions que es derivaren d'aquestes reunions, s'adjuntaran al pla de transició de l'any següent i se suggeriran les propostes de millora que es consideren oportunes.

Descripció de l'activitat	Responsable	Quan	Com	Recursos
Amb els pares				
1.- Xerrada informativa per als pares de 6é de primària: característiques de l'etapa educativa i organització de l'IES	IES POU CLAR: director, cap d'estudis, orientadora	Abril	Convocatòria de les famílies, reunió a la sala d'usos múltiples i visita de les instal·lacions	Power point explicatiu i dossier amb preguntes més freqüents. Full de preinscripció. Publicitat optativitat.
Amb els alumnes				
2.- Jornada de portes obertes	IES POU CLAR: director, cap d'estudis	Segon trimestre	Visita guiada pel centre: explicació de l'estructura de l'ESO i organització de l'institut.	Powerpoint explicatiu de l'oferta.
3.- Jocs al pati de l'IES.	IES POU CLAR: grup de convivència, Cap d'estudis, tutors de 6é de les escoles.	Segon trimestre	Participació conjunta dels tres centres educatius en activitats lúdiques.	Material necessari per realitzar els jocs o activitats.
3.- Explicació de l'optativitat i assessorament individual	CEIPs: orientadors i tutors i IES POU CLAR: cap d'estudis	Tercer trimestre	Concertar una cita amb les escoles. Explicació directa a l'alumnat de 6é.	Powerpoint i dossier informatiu amb la publicitat de l'optativitat. Full de preinscripció.
Amb els mestres i professors				
5.- Coordinació de continguts de les àrees curriculars	CEIPs i IES: caps dels departaments didàctics de l'IES, coordinadora d'ESO, departaments d'orientació i direccions d'estudis dels CEIPs i l'IES.	Al llarg de tot el curs	Anàlisi comparativa dels aspectes curricular més rellevants. continguts bàsics, metodologia, estratègies, recursos i avaluació,	
6.- Avaluació finals dels alumnes de 6é i traspàs de dades a l'IES	CEIPs i IES: tutors de 6é, orientador i cap d'estudis de l'IES	Juny	Entrevista amb els tutors de 6é per a traspàs de dades.	Document informatiu individual de l'alumne.
7.-Orientació individual d'alumnes amb NEE	Orientadors dels centres	Tercera avaluació Segon trimestre	Transmissió d'informació dels alumnes amb NEE i de la seua resposta educativa. Sol·licitud de recursos complementàries d'atenció a l'alumnat amb NEE	Informes d'avaluació psicopedagògica. Aplicació informàtica de conselleria.
8.- Avaluació zero	Caporalia, coordinador d'ESO i dep. Orientació IES	Setembre	Traspàs d'informació als tutors i equips educatius de 1r d'ESO	Informes d'avaluació inicial.
Amb els alumnes				
9.-Jornada d'acollida	Caporalia, coordinador d'ESO, dep. Orientació de l'IES i tutors de 1r d'ESO.	Setembre	Confeció de dinàmiques i activitats informatives per al primer dia de classe.	Fitxes

Aquest document ha estat aprovat pels Consells Escolars dels tres centre educatius:

IES POU CLAR, en data de

CEIP RAFAEL JUAN VIDAL, en data de.....

CEIP BONAVIDA, en data de.....